

Huggormbitt

Huggormen, *Vipera berus*, er Norges eneste giftige slange, og utbredt på Østlandet og Vestlandet, samt Midt-norge. Hvert eneste år dør hunder av komplikasjoner etter huggormbitt. Giften, som huggormen sprøyter inn i bittet, resulterer i kraftige immunologiske reaksjoner og symptomer på en alvorlig forgiftning. Huggormen er aktiv fra april til og med september, og de første individ begynner å komme ut av hiet ved den første snøsmeltingen.

De fleste huggorm er grå-brune med en velavgrenset stripe på ryggen, men enkelte individ er helt svarte. Den eneste måten å atskille huggormen fra den andre ugiftige norske slangen, snoken, er derfor dennes nesten alltid to gule prikker i nakken.

Huggormen har to 4-5 mm lange gifttenner i overmunnen, som er forbundet til giftdepoter. Ved bitt sprøyter huggormen nesten alltid ca 30 mg gift inn i byttet på 1/40 sekunder via giftkanaler i gifttennene. Huggorm er ikke aggressive, og bruker derfor kun gifttennene ved fangst av byttedyr og ved forsvar under en truende situasjon. Etter at huggormen har bitt, er giftdepotene fylt opp igjen i løpet av to dager, og det rapporteres at huggormbitt ofte har alvorligere konsekvenser tidlig i sesongen. Dette er sannsynligvis forårsaket av opplagring av gift i giftdepotene.

Da huggorm nesten alltid avgir 30 mg gift under bittet, er graden av de immunologiske reaksjoner og forgiftningssymptomene ofte avhengig av størrelsen på hunden. Likevel er bitt i hals- snute- og hoderegion veldig alvorlig for alle hunder på grunn av blokkerte luftveier. De fleste hunder blir bitt i labbene eller hals-, snute- og hoderegionen. I tillegg er huggormbitt langt mer alvorlig for svake og eldre, samt drektige hunder.

Ved bitt av huggorm observeres:

- Bittmerker etter gifttennene med hevelse (ofte voldsom) i bittområdet.
- Hurtig overflatisk ånderett.
- Sjokk med lyse slimhinner, hurtig og svak puls og kalde ekstremiteter, samt kramper og eventuelt uro og rastløshet.
- Bevisstløshet.
- Gulsot.

Ved de karakteriske bittmerker og ofte voldsomme hevelse, er diagnosen ganske enkel å stille ved den innledende kliniske undersøkelse.

Ved huggormbitt er akutt livreddende førstehjelp av stor betydning. Ved ikke tilstrekkelig førstehjelp kan hunden dø innen dyrlegehjelp når. Ved å gi tilstrekkelig med kortison like etter at hunden er bitt av huggorm, vil man ofte redde hundens liv og kunne forebygge varige m?n. Det er ellers viktig at hunden holdes i ro og bæres, samt at skadestedet holdes høyt. Man kan eventuelt legge en stram forbindelse like over bittstedet. Ved ankomst til dyreklinikken eller dyrehospitalet påbegynnes en medisinsk behandling med immundempende medisiner for å redusere den

immunologiske reaksjonen på giften og de kraftige symptomer på en alvorlig forgiftning, samt eventuelt et kirurgisk inngrep for å skape frie luftveier. Ellers gis alltid oksygentilførsel på grunn av den nedsatte ånderettsfunksjonen. I tillegg gis væske for å unngå kollaps av kretsløpet og dermed sjokk og varige skader på indre organer. Ved kraftige og dødelige immunologiske reaksjoner og fullstendig kollaps vil dyrlegen måtte gi adrenalin for å stabilisere pasienten. Det kan også bli aktuelt med en blodoverføring. Det finnes motgift til giften fra huggorm, men denne er økonomisk og geografisk vanskelig tilgjengelig. Hundene må typisk innlegges for intensiv overvåkning og behandling.

Til sist vil jeg oppfordre alle hundeeiere å investere i en førstehjelpsknapp, som inneholder kortisontabletter, til å henge i hundens halsbånd eller sele. Hunden vil dermed alltid selv medbringe den livreddende medisinen!